

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

ΒΙΒΛΙΟΥ

του ΠΙΤ ΧΑΜΙΑ

Παρκ Σλοπ

Ο Κάρμοντι ανέβηκε από τον σταθμό του μετρό πριν το σούρουπο, και τα γυαλιά του θόλωσαν στο ξαφνικό κρύο. Τα έβγαλε από τη μύτη, τα κράτησε ψηλά όσο να κρυώσουν, και είδε το ίδιο του το πρόσωπο να του χαμογελά από μια αχνοπράσινη αφισέτα κολλημένη στον τοίχο. Το πρόσωπο βρισκόταν εκεί, σε μια φωτογραφία τραβηγμένη έξι χρόνια πριν, με τις φράσεις *Ανάγνωση Βιβλίου* και *Ο συγγραφέας θα υπογράψει αντίτυπα* και την ημερομηνία και το μέρος· και ο Κάρμοντι κοντοστάθηκε για μια στιγμή, τουρτουρίζοντας στον δυνατό αέρα. Το μετρό ήταν δική του ιδέα. Ο εκδότης θα μπορούσε να τον είχε στείλει στο Μπρούκλιν με λιμουζίνα, αυτός όμως ήθελε να πάει στην παλιά γειτονιά με τον τρόπο που πήγαινε πάντα, πριν από πολύ καιρό. Στο κάτω-κάτω, μπορεί να μην ξαναρχόταν ποτέ εδώ.

Τα σκαλοπάτια του μετρό ήταν πιο απότομα απ' όσο τα θυμόταν κι ένωσε σουβλιές στα γόνατα τις οποίες δεν είχε νιώσει ποτέ στην Καλιφόρνια. Μυτερές μικρές βελόνες πόνου, σαν ψίθυροι θνητότητας. Δεν ένωθε τέτοιους

πόνους μετά το τένις ούτε και μετά το πάουερ γουόκινγκ, το περπάτημα σε εντατικό ρυθμό στους δρόμους του Μάλιμπου. Όμως τώρα ο πόνος ήταν εκεί, και ο καιρός δεν τον απάλυνε. Ο άνεμος ερχόταν λυσσασμένος από το λιμάνι, που βρισκόταν στο σκοτάδι στα δεξιά του, και ο Κάρμοντι ξανάβαλε τα γυαλιά και με τα γαντοφορεμένα χέρια του κατέβασε πιο σφιχτά την καφέ ρεπούμπλικα στο μέτωπό του. Σύμφωνα με το ρολόι του είχε πάνω από μισή ώρα στη διάθεσή του για να φτάσει στο βιβλιοπωλείο. Όπως ακριβώς ήλπιζε. Θα είχε λίγο χρόνο για μια επίσκεψη, αλλά όχι πολύ. Διέσχισε τον δρόμο με την πλάτη γυρισμένη στο βιβλιοπωλείο που τον περίμενε, και προχώρησε στη λεωφόρο όπου κάποτε ήταν νέος.

Καθώς προχωρούσε, το γερασμένο πρόσωπό του τον κοίταζε από τις αφισέτες, που άλλες ήταν κολλημένες σε τοίχους και άλλες στις βιτρίνες των καταστημάτων. Κατά κάποιον τρόπο, έμοιαζαν με τις προκηρύξεις που έλεγαν «Καταζητείται», σκέφτηκε. Ένωσε έναν ξαφνικό... ποια ήταν η λέξη; Όχι φόβος. Σίγουρα όχι πανικός. *Ταραχή*. Μια ταραχή στο στομάχι του. Οι συσπάσεις και ύστερα οι χαλαρώσεις των μυών, η άθελη ροή των υγρών ή των οξέων, όλα εκείνα τα μυστικά μηνύματα δίχως λέξεις που στην Καλιφόρνια τα γιάτρευε η παραλία και ο αφρός των κυμάτων ή μια γρήγορη δόση Μαλόξ. Είπε στον εαυτό του να σταματήσει. Εδώ δεν ήταν ταινία. Ήταν απλώς ένα ταξίδι σε μερικούς δρόμους όπου ζούσε κάποτε και τώρα είχε να τους δει δεκαετίες. Μετά από δεκαεπτά μυθιστορήματα, θα υπόγραφε για πρώτη φορά αντίτυπα στον δήμο που τον είχε διαπλάσει. Όμως οι αφισέτες έκαναν σαφές ότι εδώ, σ' αυτή τη γειτονιά, η εμφάνισή του

ίσως να ήταν σπουδαίο γεγονός. Ίσως να προσέλκυε πολύ κόσμο. Ο Κάρμοντι λοιπόν ένιωθε ανησυχία, νευρικήτητα, ρίγος από την ταραχή.

«Πώς νιώθεις, που ξαναπηγαίνεις στο Μπρούκλιν;» τον είχε ρωτήσει ο Τσάρλι Ρόουζ το προηγούμενο βράδυ, σε ένα μικρό σκοτεινό τηλεοπτικό στούντιο στη λεωφόρο Παρκ.

«Δεν ξέρω», είπε ο Κάρμοντι, και γέλασε πνιχτά. «Ελπίζω μόνο να μη μου πετάξουν βιβλία. Ειδικά τα δικά μου βιβλία».

Και θέλησε να προσθέσει: *Στην πραγματικότητα δεν έφυγα ποτέ. Ή, για την ακρίβεια: Οι δρόμοι δεν έφυγαν ποτέ από μένα.*

Τα κτήρια ήταν όπως τα θυμόταν ο Κάρμοντι. Ήταν πολυκατοικίες παλιού τύπου, με έξοδο κινδύνου στην πρόσοψη, όμως για κάποιο λόγο του φαινόταν βάλσαμο. Δεν ήταν από τις γειτονίες της Νέας Υόρκης που τις είχαν ερημώσει ο χρόνος και οι εμπρησμοί και η παρακμή. Στην ακτή της Καλιφόρνιας είχε δει φωτογραφίες που έδειχναν αλάνες όλο χαλάσματα στο Μπράουνσβιλ και στην Ανατολική Νέα Υόρκη. Εδώ, στην παλιά γειτονιά, δεν υπήρχαν αλάνες. Και μάλιστα τα κτήρια τώρα έδειχναν πιο ωραία, ήταν φρεσκοβαμμένα και είχαν τζαμόπορτες στις εισόδους αντί για λαμαρίνες βαμμένες γκρι. Επειδή διάβαζε τους *Τάιμς της Νέας Υόρκης* ήξερε ότι η γειτονιά είχε εξευγενιστεί, ότι οι περισσότερες παλιές οικογένειες είχαν φύγει, για να αντικατασταθούν από νεαρόκοσμο που πλήρωνε υψηλότερα ενοίκια. Είχε κάτι λυπηρό όλο αυτό, έλεγε η εφημερίδα, αλλά πάντως το μέρος έδειχνε καλύ-

τερο. Όταν ήταν μικρός, πολλές τέτοιες νύχτες περπατούσε σ' αυτούς τους δρόμους, όταν ο περισσότερος κόσμος έτρεχε να γλιτώσει από το τσουχερό κρύο και να μπει στην αβέβαιη ζεστασιά των διαμερισμάτων. Οι νύχτες ήταν γεμάτες στρωμένο χιόνι και ακινητοποιημένα λεωφορεία. Τώρα ο Κάρμοντι πρόσεξε ότι σε πολλά από κείνα τα παλιά διαμερίσματα άναβαν φώτα και σκιές σάλευαν σαν φαντάσματα πίσω από τραβηγμένα στόρια και κουρτίνες. Κοίταξε έναν δρόμο προς το λιμάνι, πρόσεξε κάτι πεισμωμένα λοφάκια παλιού χιονιού, που ήταν μαυρισμένο ανάμεσα στα παρκαρισμένα αυτοκίνητα, και πέρα στο βάθος είδε μια λεπτή μενεξεδένια φέτα ουρανού στο σημείο που έδνε ο ήλιος στο Νιου Τζέρσεϊ. Σ' αυτή την ψηλή πλαγιά, ο άνεμος από το λιμάνι μετέτρεπε το παλιό χιόνι σε σίδηρο. Όμως και η φετίτσα του ήλιου ήταν ίδια. Η μέρα έσβηνε. Σε λίγο θα ήταν νύχτα.

Μπορεί τα κτήρια να ήταν τα ίδια, αλλά τα μαγαζιά στη λεωφόρο ήταν διαφορετικά. Δεν υπήρχε πια το μπαρ του Φιτζέραλντ, το μέρος όπου συνήθιζε τα να τα πίνει ο πατέρας του, ούτε το κατάστημα σιδηρικών του Σάσμαν και το μανάβικο του Φισκέτι και το κρεοπωλείο Φρίντομ Μιτς και το φαρμακείο. Πώς το έλεγαν εκείνο το μπακάλικο; Ακριβώς εκεί. Σε κείνη τη γωνιά. Τώρα ήταν κατάστημα με είδη ζωγραφικής. Είδη ζωγραφικής! *Μόλοφ* το έλεγαν! Το μπακάλικο το έλεγαν *Μόλοφ*, και δίπλα είχε φούρνο, «Ο Δικός Μας», έτσι λεγόταν. Και τώρα υπήρχε ένα κατάστημα με υπολογιστές εκεί που κάποτε είχε ένα μαγαζί που διόρθωνε τηλεοράσεις. Και ένα στεγνοκαθαριστήριο εκεί που κάποτε οι άντρες στέκονταν στο μπαρ του Ράτιγκαν και τραγουδούσαν τα παλιά

τραγούδια. Όλα είχαν χαθεί. Ακόμα και το παλιό εργοστάσιο ρολογιών είχε μετατραπεί σε πολυκατοικία.

Τίποτα από τα παραπάνω δεν ξάφνιασε τον Κάρμοντι. Ήξερε ότι όλα θα χάνονταν. Τίποτα δεν διαρκεί. Δεν διαρκούν οι γάμοι. Δεν διαρκούν οι ομάδες του μπέιζμπολ. Γιατί να διαρκέσει ένα μαγαζί; Αυτό δεν ήταν το κεντρικό θέμα του καθενός από τα δεκαεπτά βιβλία του; Οι κριτικοί δεν το καταλάβαιναν, όμως αυτόν δεν τον πείραζε. Τα μυθιστορήματά του δεν ήταν λογοτεχνία, ούτε ακόμα και για τον ίδιο. Στις συνεντεύξεις έλεγε ότι έγραφε για τους αναγνώστες, όχι για τους κριτικούς. Μέσα του έλεγε: Δεν είμαι ο Σταντάλ ούτε ο Χέμινγουεϊ ούτε ο Φόλκνερ. Το ήξερε από την πρώτη στιγμή. Αυτά τα μυθιστορήματα ήταν η δουλειά που είχε κάνει όταν μπήκε στα σαράντα, όταν έφτασε στο όριο ηλικίας των σεναριογράφων. Είχε βάλει στη δουλειά όλο το ταλέντο του, βεβαίως, και είχε χρησιμοποιήσει τις γνώσεις του για τις ταινίες για να δημιουργήσει μυθιστορηματικές πλοκές που έκαναν τους αναγνώστες να ρουφάνε τις σελίδες. Ήξερε όμως ότι ήταν εμπορικά προϊόντα, μυθιστορήματα με θέμα διάφορους βιομηχανικούς κλάδους και τον τρόπο που λειτουργούσαν, με τους χαρακτήρες να αποτελούνται από τα κουτσομπολιά και τις παρουσιάσεις προσώπων στο *Φόρτσιουν* και το *Μπίζνες Γουίκ*. Είχε αρχίσει από τη βιομηχανία αυτοκινήτου και μετά είχε προχωρήσει στη βιομηχανία της τηλεόρασης, της ζάχαρης και τη βιομηχανία όπλων. Σε κάθε βιβλίο το παλιό καταστρεφόταν από το καινούριο, οι παλιές οικογένειες που έκαναν κουμάντο παράκμαζαν και κατέρρεαν και έπαιρναν τη θέση τους καινούριοι, πιο

αδυσώπητοι άντρες και γυναίκες. Το πιο πρόσφατο βιβλίο του αφορούσε τη βιομηχανία τροφίμων, ξεκινώντας από τα αγροκτήματα της Καλιφόρνιας και φτάνοντας στα σερβίτσια του δείπνου στη Νέα Υόρκη και το Λος Άντζελες. Όπως και τα άλλα, δεν φιλοδοξούσε να περάσει για τέχνη. Αυτό θα ήταν πολύ επηρμένο. Όμως ήταν καλά δείγματα τεχνικής, τίμια σαν καλοφτιαγμένες καρτέκλες. Ήξερε ότι σε όλα τα βιβλία του η έρευνα υποκαθιστούσε τη φαντασία και την τέχνη και τη μνήμη. Τρεις διαφορετικοί ερευνητές τού είχαν φέρει αναφορές για το τελευταίο του, το καινούριο, το μυθιστόρημα που θα υπέγραφε απόψε εδώ, στο κατάστημα Μπαρνς και Νομπλ πέντε τετράγωνα πίσω του. Έλπιζε να μη ρωτούσε κανέναν στο κοινό γιατί δεν είχε γράψει ποτέ για το Μπρούκλιν.

Βεβαίως, δεν είχε αρνηθεί ποτέ την καταγωγή του. Υπήρχε μια παρουσίασή του στο περιοδικό *Πίπολ* το 1984, τότε που το μυθιστόρημά του για τη βιομηχανία στοιχημάτων είχε φτάσει στην κορυφή της λίστας των μπεστ σέλερ των *Τάιμς της Νέας Υόρκης* και είχε μείνει εκεί για δεκαεπτά βδομάδες. Τον είχαν φωτογραφήσει στη βεράντα του σπιτιού του στο Μάλιμπου με τον Ειρηνικό να απλώνεται πιο πέρα, και είχαν βάλει μια παλιά φωτογραφία από την εφημερίδα του λυκείου του που τον έδειχνε με παντελόνι τύπου πεγκ, φαρδύ πάνω με στενό μπατζάκι, και μπλουζάκι, σαν μαθητευόμενος γκάνγκστερ ή σαν μια εκδοχή της εικόνας του Τζέιμς Ντιν. Το άρθρο ανέφερε τις δύο πρώην γυναίκες του (τώρα υπήρχε και τρίτη στην οποία έστελνε διατροφή), αλλά ο ρεπόρτερ ήταν κι αυτός από το Μπρούκλιν και τον εν-

διέφερε περισσότερο αυτός ο τυπάκος από το Μπρούκλιν που είχε γίνει μπεστσελερίστας συγγραφέας.

«Πήγατε δυτικά το 1957», είπε ο ρεπόρτερ. «Όπως και η ομάδα μπίτζμπολ των Ντότζερς».

«Όταν έφυγαν οι Ντότζερς, έφυγα κι εγώ, επειδή ήταν το τέλος του Μπρούκλιν όπως το ήξερα», είχε πει ο Κάρμοντι. «Σκέφτηκα ότι θα έπαιρνα εκδίκηση από το Λος Άντζελες αναγκάζοντάς το να με πληρώνει ανθρώπινα».

Ήταν ψέμα, φυσικά. Ένα από τα πολλά. Δεν είχε φύγει από το Μπρούκλιν εξαιτίας των Ντότζερς. Είχε φύγει εξαιτίας της Μόλι Μαλρέιν.

Τώρα ήταν στον δρόμο, απέναντι από το κτήριο όπου έμεναν τότε και οι δύο. Παλιά η είσοδος ήταν ανάμεσα σε ένα κρεοπωλείο και ένα οπωροπωλείο, που τώρα είχαν γίνει ένα κατάστημα παιχνιδιών και ένα κινητής τηλεφωνίας. Η Μόλι έμενε στο ισόγειο αριστερά. Ο Κάρμοντι στον τελευταίο όροφο δεξιά. Ήταν τρία χρόνια μικρότερη από τον Κάρμοντι και εκείνος δεν την είχε προσέξει παρά μόνο γυρίζοντας από τον στρατό το 1954. Η γνωστή ιστορία: Η κοπέλα είχε ανθίσει. Και το ένα πράγμα έφερε το άλλο.

Θυμόταν το βλοσυρό, μουτρωμένο, απειλητικό πρόσωπο του πατέρα της την πρώτη φορά που είχε πάει να την πάρει για να πάνε σινεμά. Ο Πάτι Μαλρέιν, ο μπάτσος. Και το βλέμμα του όταν έβγαινε με την αστυνομική στολή του να κάνει τη βάρδιά του 4:00 με 00:00, με το όπλο στο πλάι, ενώ το ελαφρύ καμπούριασμά του εξαφανιζόταν καθώς περπατούσε καμαρωτός και με ένα ίχνος μαγκιάς. Και θυμόταν πόση αποστροφή είχε δείξει

ο Πάτι Μαλρέιν όταν ο Κάρμοντι του είπε ότι χρησιμοποιούσε το επίδομα σπουδών που έπαιρναν οι απολυόμενοι στρατιώτες για να γίνει συγγραφέας. «Συγγραφέας; Τι διάολο πάει να πει αυτό; Κι εγώ συγγραφέας είμαι. Γράφω κλήσεις. Χα χα. Άκου συγγραφέας... Πώς θα βγάλεις το ψωμί σου έτσι; Γιατί όχι δικηγόρος; Γιατρός; Γιατί δεν γίνεσαι –πώς το λένε τώρα– εγκληματολόγος; Τουλάχιστον έτσι μπορεί κάποια μέρα να φτάσεις στον βαθμό του υπαστυνόμου...» Του πατέρα της του άρεσε να συνδυάζει τσιπς με μπύρα, και χρησιμοποιούσε τους Ντότζερς ως υποκατάστατο της συζήτησης. Η μητέρα της ήταν μια απόμακρη, μαζεμένη γυναίκα, που μιλούσε σπανίως. Εκείνο το καλοκαίρι η Μόλι ήταν η νεότερη από τα τρία παιδιά τους, το μόνο που έμενε ακόμα στο πατρικό. Ο αδελφός της ο Φράνκι ήταν πυροσβέστης και έμενε με τη γυναίκα του στο Μπέι Ριτζ. Υπήρχε κι άλλος ένας αδελφός. Πώς τον έλεγαν; Σον. Σόνι. Πλακουτσό πρόσωπο, χαμηλά βλέφαρα, σκληρό κορμί σαν τεθωρακισμένο. Ο Κάρμοντι δεν θυμόταν πολλά γι' αυτόν. Είχε γίνει κάποιο μπλέξιμο, κάτι με κάποια ληστεία, κι αυτό σήμαινε ότι δεν θα μπορούσε ποτέ να ακολουθήσει τα βήματα του πατέρα του και να μπει στην αστυνομία, και ο Σόνι είχε μετακομίσει στη Φλόριντα, έλεγαν ότι είχε γίνει ψαράς στα Κιζ. Κάθε Κυριακή πρωί, ο πατέρας, η μητέρα και η κόρη πήγαιναν μαζί στη λειτουργία.

Τώρα, αυτή την παγωμένη νύχτα, δεκαετίες αργότερα, η ταραχή κατέλαβε πάλι τον Κάρμοντι. Αχ, Μόλι μου, Μολάκι μου... Οι έξοδοι κινδύνου ακόμα σκαρφάλωναν τρεις ορόφους έως τον τελευταίο όπου έμεναν οι Κάρ-

μοντι. Όμως το κτήριο έδειχνε πιο ωραίο, όπως όλα εκεί στη λεωφόρο. Στον τελευταίο όροφο δεξιά αυτή την παγωμένη νύχτα, τα στόρια ήταν ανεβασμένα και ο Κάρμοντι έβλεπε τοίχους στο χρώμα της ώχρας και λαμπατέρ να χύνουν ένα ζεστό φως. Αυτό τον ξάφνιασε. Στη μνήμη του, το διαμέρισμα των Κάρμοντι ήταν πάντα κρύο, τον χειμώνα τα παράθυρα έπιαναν πάγο ολόγυρα, όπου αυτός και οι αδελφές του έκαναν σχεδιάκια με τα νύχια στο ψυχρό γαλαζωπό φως που έχυνε η λάμπα φθορισμού από το ταβάνι. Κι ο πατέρας του ήταν ψυχρός, ένας άνθρωπος πικραμένος και κλεισμένος στον εαυτό του, που απεχθανόταν τον κόσμο και τη νιότη των παιδιών του. Η μητέρα του ήταν μπεκρού, και μόνο κάποια περιστασιακά ξεσπάσματα οργής διέκοπταν την ψυχρή συμπεριφορά της και την αίσθηση αδικίας που ένιωθε. Οι γονείς του ένευαν ή μούγκριζαν όταν ο Κάρμοντι τους έλεγε για τις φιλοδοξίες του, και μια φορά η μητέρα του είχε πει, με τη γλώσσα της να μπερδεύεται, «Ποιος νομίζεις ότι είσαι, στο κάτω-κάτω;»

Ένα απόγευμα Σαββάτου, στο διαμέρισμα των Μαλρέιν, ο Κάρμοντι και η Μόλι ήταν μόνοι τους, αφού οι γονείς της είχαν φύγει για να δουν τον Φράνκι και το παιδάκι του. Η Μόλι του έδειξε περήφανη τη χειμερινή στολή του πατέρα της, κλεισμένη σε πλαστικό από το στεγνοκαθαριστήριο του Κεντ, και τα μετάλλια που είχε κερδίσει, και το δεύτερο όπλο, ένα Σμιθ εντ Γουέσον διαμετρήματος 0,38 χιλιοστών με επένδυση νικελίου, λαδωμένο και έτοιμο μέσα σε ένα κουτί με τσόχα. Του μίλησε για ένα βιβλίο του Α.Τ. Κρόνιν που διάβαζε, κι εκείνος της είπε ότι έπρεπε να διαβάσει Φ. Σκοτ Φιτζέραλντ. Του

έκανε για φαγητό ένα σάντουιτς με ζαμπόν και ελβετικό τυρί. Ήπιαν τσάι με γάλα, που το έκαναν σιρόπι από τη ζάχαρη. Και μετά, για πρώτη φορά, πήγαν μαζί στο κρεβάτι, στο μικρούλικο δωματιάκι της που το παράθυρο έβγαζε στην έξοδο κινδύνου. Η Μόλι ένιωθε μεγάλη αναστάτωση, μουρμούριζε προσευχές, τα χέρια της τινάζονταν νευρικά για να κρύψουν στήθη και τρίχες, τρέμοντας από φόβο και πόθο. «Κράτα με σφιχτά», του ψιθύρισε. «Μη με αφήσεις ποτέ».

Ο Κάρμοντι δεν είχε γράψει ποτέ για αυτά, ούτε ότι στο τέλος του πρώτου έτους του κολεγίου, την ίδια εποχή που εκείνη είχε αποφοιτήσει από το κολέγιο του Σεν Τζόζεφ, νοίκιασε ένα δωμάτιο κοντά στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης, για να ξεφύγει από τους γονείς του και τους δικούς της, και τώρα η Μόλι μπορούσε να έρχεται να τον βρίσκει μετά τη δουλειά που είχε πιάσει ως υπάλληλος αρχείου στην εταιρεία Μετροπόλιταν Λάιφ και τότε χάνονταν ο ένας μέσα στην άλλη. Ο Κάρμοντι εξακολουθούσε να πηγαίνει στο Μπρούκλιν. Εξακολουθούσε να επισκέπτεται το παγωμένο σπίτι των γονιών του. Ακόμα επισκεπτόταν με τυπικότητα το διαμέρισμα των Μαλρέιν για να πάει τη Μόλι στο Σάντερς ή στο σινεμά RKO Πρόσπεκτ. Μάθαινε πώς να μιλάει δημοσίως. Όμως το μικρούλικο δωμάτιο είχε γίνει το δικό τους μέρος, η κρυψώνα της συμμορίας, το μυστικό μέρος στο οποίο πήγαιναν να αμαρτήσουν.

Τώρα, αυτή την κρύα νύχτα, ο Κάρμοντι κοίταζε τα σκοτεινά παράθυρα του ισογείου στα αριστερά, κι αναρωτιόταν ποιος έμενε τώρα εκεί και αν τα κόκαλα της Μόλι βρίσκονταν σε κάποιο παγωμένο κομμάτι γης του

Μπρούκλιν. Ακόμα μπορούσε να ακούσει τη φωνή της, τρεμάμενη και φοβισμένη: «Είμαστε αμαρτωλοί, έτσι δεν είναι;» Την άκουγε να λέει: «Τι θα απογίνουμε;» Άκουγε την κοινή λογική που έκρυβαν τα λόγια της και το μπρουκλινέζικο γύρισμα στην προφορά της. «Πού πάμε;» του είχε πει. «Σε παρακαλώ, μη με αφήσεις ποτέ». Έβλεπε την ελιά στο αριστερό μπούτι της. Έβλεπε τις ψιλές τριχούλες ψηλά στο σβέρκο της.

«Βρε, καλώς τα δεχτήκαμε», είπε πίσω του μια βραχνή αντρική φωνή. «Ο Μπάντι Κάρμοντι αυτοπροσώπως».

Ο Κάρμοντι γύρισε και είδε έναν εύσωμο άντρα που κάπνιζε τσιγάρο στην είσοδο μιας πολυκατοικίας. Φορούσε χοντρό μπουφάν του σκι και τζιν παντελόνι, αλλά το κεφάλι του ήταν ξέσκεπο. Το πρόσωπο δεν φαινόταν καθαρά στο λιγυστό φως, αλλά η φωνή έδειχνε στον Κάρμοντι πως ήταν σίγουρα κάποιος από τα παλιά. Καθένας δεν τον είχε πει Μπάντι τα τελευταία 46 χρόνια.

«Πώς πάει;» είπε ο Κάρμοντι, κοιτάζοντας προσεκτικά τον άλλο καθώς ερχόταν από την είσοδο. Το πρόσωπό του ήταν φουσκωμένο και ρυτιδιασμένο, και ο Κάρμοντι προσπάθησε να ξεφλουδίσει τη σάρκα για να δει ποιος ζούσε μέσα εκεί όταν και οι δύο ήταν νέοι.

«Δεν μπορούσες να εγκαταλείψεις την παλιά γειτονιά, ε, Μπάντι;»

Μέσα του δυνάμωνε η ταραχή, αλλά τώρα ο Κάρμοντι ένιωθε να σαλεύει στο στομάχι του ένα μικρό ρίγος φόβου.

«Πέρασε πολύς καιρός», είπε ο Κάρμοντι. «Θύμισέ μου, πώς είναι τ' όνομά σου;»

«Δεν μας χέζεις, ρε Μπάντι; Είναι δυνατόν να ξέχασες το όνομά μου;»

«Σου είπα, φίλε, πέρασε καιρός».

«Ναι. Μερικοί άνθρωποι εύκολα ξεχνάνε».

«Προχωρημένη ηλικία και τα λοιπά», είπε ο Κάρμοντι, με ένα προσποιητό χαμόγελο, κοιτάζοντας αριστερά του, τις βιτρίνες που έσβηγαν, τον άδειο δρόμο. Φαντάστηκε ότι το έβαζε στα πόδια.

«Όμως δεν ξεχνάνε όλοι», είπε ο άντρας.

Πέταξε το τσιγάρο του κάτω από ένα παρκαρισμένο αυτοκίνητο.

«Η αδερφή μου δεν ξεχνούσε».

Ω.

Ω. Θεέ μου.

«Σίγουρα είσαι ο Σόνι», είπε χαμηλόφωνα ο Κάρμοντι. «Δίκιο δεν έχω; Ο Σόνι Μαλρέιν;»

«Α, με θυμήθηκε».

«Πώς τα πας, Σόνι;»

Τώρα μπορούσε να δει τα μάτια του Σόνι με τα βαριά βλέφαρα, που έμοιαζαν τόσο πολύ με τα μάτια του αστυνομικού πατέρα του: ακίνητα, ασυγκίνητα. Ο Σόνι πλησίασε και ο Κάρμοντι μύρισε το ούισκι στην ανάσα του.

«Πώς τα πάω; Μμμ. Πώς τα πάω... Όχι τόσο καλά όσο εσύ, Μπάντι. Μαθαίνουμε τα νέα, ξέρεις. Τα βιβλία, η μίνι-σειρά, αυτό που είχε στο NBC τέλος πάντων. Μια χαρά τα πας».

Ο Κάρμοντι έκανε μισό μέτρο πίσω, όσο πιο διακριτικά μπορούσε, προσπαθώντας να αποφασίσει πώς θα έφευγε. Ευχόταν να έστριβε τη γωνία ένα περιπολικό. Τρεμούλιασε, ένωσε τον μαύρο αέρα της άρνησης να τον

πιέζει, να τον στριμώχνει, έναν μικρό εστιασμένο άνεμο που έμοιαζε να προέρχεται από τα σμιγμένα φρύδια του Σόνι Μαλρέιν. Προσπάθησε να πάρει ανέμελη έκφραση, γύρισε και κοίταξε το κτήριο όπου κάποτε ήταν νέος, το σκοτεινό ισόγειο αριστερά, το ζεστό τελευταίο πάτωμα δεξιά.

«Ποτέ δεν σε ξεπέρασε, καθίκι».

Ο Κάρμοντι σήκωσε τους ώμους. «Παλιές ιστορίες, Σόνι», είπε, προσπαθώντας να μη δείξει ότι δεν υπολόγιζε τον άλλο.

«Θυμάμαι τον πρώτο μήνα όταν τα χαλάσατε», είπε ο Σόνι. «Έκλαιγε όλη την ώρα. Έκλαιγε όλη μέρα. Έκλαιγε όλη νύχτα. Παράτησε τη δουλειά της, επειδή δεν μπορούσε να δουλεύει και να κλαίει ταυτοχρόνως. Πήγαινε να φάει, και μετά, αχ, κατέρρευε ξανά. Ένα ποτάμι δάκρια, Μπάντι. Τα έβλεπα. Ήμουν εκεί, μόλις είχα γυρίσει από τα Κιζ, και ο πατέρας μου ήθελε να σε βρει και να σου καρφώσει μια σφαίρα στο κεφάλι. Και η Μόλι, η καημενούλα η Μόλι... Μπάντι, της ράγισες την καρδιά, γαμώτο μου».

Ο Κάρμοντι δεν μίλησε. Τώρα αναδεύονταν μέσα του άλλα συναισθήματα. Μικρά ποταμάκια μεταμέλειας. Τύψεις. Ασυγχώρητα λάθη. Το στομάχι του φούσκωσε και χαμήλωσε και ξαναφούσκωσε.

«Ο πρώτος εκείνος μήνας; Ήταν μονάχα η αρχή. Στο τέλος του δεύτερου μήνα αφού λάκισες, η Μόλι είπε στη μητέρα μου ότι ήταν έγκυος».

«Όχι...»

«Ναι».

«Δεν το ήξερα, Σόνι. Ορκίζομαι—»

«Μη λες ψέματα, Μπάντι. Ο γέρος μου το είπε στον γέρο σου. Τον απείλησε με όπλο, λέμε, για να μάθει πού ήσουν».

«Δεν τα έμαθα όλα αυτά».

«Μη λες ψέματα, Μπάντι. Η δουλειά σου είναι να λες ψέματα, σωστά; Όλα αυτά τα βιβλία είναι ψέματα, σωστά; Μη μου λες ψέματα».

«Δεν το ήξερα, Σόνι».

«Πες την αλήθεια: Το έσκασες επειδή η Μόλι ήταν έγκυος».

Όχι. Δεν ήταν αυτός ο λόγος. Ο Κάρμοντι πραγματικά δεν ήξερε. Κοίταξε το ρολόι του. Δέκα λεπτά μέχρι την παρουσίαση του βιβλίου. Ένωσε έναν μικρό πόνο στην πλάτη.

«Γέννησε το μωρό, κάπου στο Νιού Τζέρσεϊ», είπε ο Σόνι. «Σε κάτι καθολικές καλόγριες, κάτι τέτοιο. Και το έδωσε. Αγοράκι ήταν. Έκανε γιο. Και μετά γύρισε σπίτι και πήγε στο δωμάτιό της. Κάθε πρωί πήγαινε στη λειτουργία, φαντάζομαι ότι προσευχόταν στον Θεό να την συγχωρήσει. Αλλά δεν ξαναπήγε σε ταινία με άλλον άντρα, δεν βγήκε ποτέ ραντεβού. Καθόταν στο δωμάτιό της, λες και ήταν καλόγρια κι αυτή. Είδε τη μητέρα μου να πεθαίνει, και την κήδεψε, είδε τον πατέρα μου να πεθαίνει, και τον κήδεψε, είδε εμένα να παντρεύομαι και να μετακομίζω εδώ με τη Μαίρη μου, απέναντι στον ίδιο δρόμο, για να ζήσω εκεί στον πάνω όροφο. Κάθε μέρα ερχόμουν να την δω, προσπαθούσα να της μιλήσω, αλλά εκείνη το μόνο που έλεγε ήταν, “Θέλεις τσάι, Σόνι, ή προτιμάς καφέ;”»

Ο Σόνι μετακινήθηκε ελαφρώς, βάζοντας τον όγκο

του ανάμεσα στον Κάρμοντι και τον δρόμο προς το Μπαρνς και Νομπλ.

«Μια φορά την πιάνω και της λέω, “Πώς θα σου φαινόταν να έρθεις στη Φλόριντα με μένα και τη Μαίρη; Θα σου αρέσει, μπορούμε να μετακομίσουμε όλοι εκεί. Είναι πολύ ωραία”, της λέω. “Έχει φοίνικες και τον ωκεανό. Θα σου αρέσει”. Σκεφτόμουν ότι έπρεπε να την βγάλω από κείνο το γαμημένο το δωμάτιο. Εκείνη με κοίταξε θαρρείς και της είχα πει, “Ας μετακομίσουμε στον Άρη”». Ο Σόνι έκανε μια παύση, τρέμοντας από τον θυμό και τις αναμνήσεις, και άναψε άλλο ένα τσιγάρο. «Για μια και μόνη φορά, την έπιασε φλυαρία, έπινε τζιν μου φαίνεται. Και μου λέει, με μεγάλο θυμό, “Δεν θέλω να βλέπω κανέναν, Σόνι, με καταλαβαίνεις; Δεν θέλω να βλέπω ανθρώπους πιασμένους από το χεράκι. Δεν θέλω να βλέπω αγοράκια να παίζουν μπάλα. Με καταλαβαίνεις;”» Τράβηξε μια βαθιά τζούρα από το Κάμελ του. «”Θέλω να είμαι εδώ”, μου λέει, “όταν επιστρέψει ο Μπάντι”».

Ο Κάρμοντι κοίταξε το πεζοδρόμιο, τα φθαρμένα μαύρα παπούτσια του Σόνι, και άκουσε τη φωνή της: *Όταν επιστρέψει ο Μπάντι*. Είδε τις ψιλές τριχούλες ψηλά στον λαιμό της. Σκέφτηκε: Εδώ είμαι, επέστρεψα.

«Σε περίμενε λοιπόν, Μπάντι. Τον ένα χρόνο μετά τον άλλο σε εκείνο το σκοτεινό κωλόσπιτο. Όλα ήταν όπως τότε που τα χαλάσατε. Το δωμάτιο της μητέρας μου, το δωμάτιο του πατέρα μου, το δικό της δωμάτιο. Όλα τα ρούχα ίδια. Δεν ήταν σωστό αυτό που της έκανες, Μπάντι. Ήταν πολύ όμορφη κοπέλα, καλλονή».

«Ήταν όντως».

«Και γλυκιά κοπέλα».

«Ναι».

«Δεν ήταν σωστό. Έπιασες την καλή και κανονικά η Μόλι θα έπρεπε να την μοιραστεί μαζί σου».

Ο Κάρμοντι γύρισε προς το μέρος του. «Και πώς... πότε...»

«Πέθανε; Δεν πέθανε, Μπάντι. Ακόμα εδώ είναι. Στον δρόμο απέναντι. Σε περιμένει, καθίκι».

Ο Κάρμοντι τότε γύρισε, πήγε με ασταθή βήματα προς τη γωνία, κατά το βιβλιοπωλείο. Δεν έτρεξε, αλλά τα πόδια του τον πήγαιναν γοργά. Σκεφτόταν: Είναι ζωντανή. Η Μόλι Μαλρέιν είναι ζωντανή. Ήταν σίγουρος ότι θα είχε φύγει, θα είχε παντρευτεί κάποιον, κανέναν μπάτσο ή πυροσβέστη ή πωλητή αυτοκινήτων, θα είχε βολευτεί στην ασφάλεια του Μπέι Ριτζ ή κάποιου μακρινού καταπράσινου προαστίου. Σε ένα μέρος δίχως μνήμη. Δίχως φαντάσματα. Ήταν βέβαιος ότι η Μόλι είχε ζήσει πολλά χρόνια, παντρεμένη, κάνοντας παιδιά, και μετά είχε πεθάνει. Έτσι έκαναν όλοι. Τώρα ο Κάρμοντι μάθαινε πως το μόνο παιδί της ήταν δικό του, ένας γιος, και το είχε βάλει στα πόδια, και φοβόταν να κοιτάξει πίσω του.

Ένωθε την άγρια αγέλη πίσω του, να γεμίζει τους σιωπηλούς δρόμους με αλυχτήματα. Το άκουγε συχνά τα τελευταία χρόνια, στις παραλίες το σούρουπο, σε άφθονα όνειρα. Τις φωνές των γυναικών, δίχως λέξεις αλλά όλο κατηγορίες: σύζυγοι, γκόμενες, πηδήματα της μιας βραδιάς σε κολεγιακές πόλεις· γυναίκες της ηλικίας του και γυναίκες που δεν ήταν ακόμα γυναίκες· γυναίκες παραπεταμένες, γυναίκες χρησιμοποιημένες, γυναίκες πληγωμένες, που τον κυνηγούσαν σε έναν βάλτο γεμάτο

ομίχλη, σε δασάκια από δέντρα δίχως φύλλωμα, με τα μάτια τους κίτρινα, τα ρούχα τους τριμμένα κουρέλια. Αν μπορούσαν να μιλήσουν, τα λόγια θα έλεγαν για ψέματα, προδοσίες, κλοπές, καταπατημένους όρκους. Καθώς προχωρούσε έβλεπε πολλά πρόσωπά τους, θυμόταν κάποια ονόματά τους, και ήξερε ότι μπροστά-μπροστά, αρχηγός της αγέλης, ήταν η Μόλι Μαλρέιν.

Διασχίζοντας έναν δρόμο, γλίστρησε στο μαζεμένο μαύρο χιόνι και έπεσε στο καπό ενός παρκαρισμένου αυτοκινήτου. Ύστερα κοίταξε πίσω. Κανείς δεν ήταν εκεί.

Κοντοστάθηκε, ανασαίνοντας βαριά και βαθιά.

Κανένας δεν τον είχε ακολουθήσει, ούτε καν ο Σόνι.

Τώρα η παρουσίαση του βιβλίου τον γέμιζε με ένα άλλο είδος φόβου. Άραγε ποιος άλλος μπορεί να ήταν απόψε εκεί, γνωρίζοντας την αλήθεια; Ανασκαλίζοντας τις στάχτες του παρελθόντος; Ποια άλλη αμαρτία μπορεί να ανέσυρε κανείς; Ποιος άλλος μπορεί να ερχόταν να του ζητήσει απολογία;

Προχώρησε βιαστικά, ενώ τα ματοβαμμένα οράματα έσβησαν. Ανάσαινε βαριά, όπως έκανε πάντα όταν ξυπνούσε από άσχημα όνειρα. Ένα ταξί κυλούσε αργά στη λεωφόρο, με το φωτάκι στην οροφή αναμμένο, σαν να παρακαλούσε να βρει κούρσα για το Μανχάταν. Ο Κάρμοντι σκέφτηκε: Θα μπορούσα απλώς να φύγω. Να χωθώ έτσι απλά στο ταξί. Να τηλεφωνήσω στο κατάστημα. Να προφασιστώ μια ξαφνική ασθένεια. Απλώς να φύγω. Σίγουρα όμως θα βρισκόταν κάποιος να τηλεφωνήσει στον Ρας και τον Μαλόι της Ντέιλι Νιούζ ή στην Έκτη Σελίδα της Ποστ και να αναφέρει την απουσία του. Μπρουκλινέζος εγκαταλείπει τον Αγώνα. Καμιά τέτοια μαλακία. Όχι.

Τότε μια ροδομάγουλη γυναίκα του χαμογέλασε. Η διευθύντρια του βιβλιοπωλείου.

«Α, κύριε Κάρμοντι, νομίζαμε ότι χαθήκατε».

«Όχι σ' αυτή τη γειτονιά», είπε. Και χαμογέλασε, όπως απαιτούσε η παράσταση.

«Σας περιμένει μεγάλο πλήθος».

«Ας το κάνουμε».

«Έχουμε νερό στο βήμα, και πολλά στιλό, ό,τι χρειάζεστε».

Καθώς ανέβαιναν στον πρώτο όροφο, ο Κάρμοντι έβγαλε το καπέλο και τα γάντια και το παλτό του και η διευθύντρια τα έδωσε σε έναν βοηθό. Ο Κάρμοντι κοιτάχτηκε σε έναν καθρέφτη, είδε το τουίντ σακάκι του και το μαύρο πουλόβερ με γιακά. Οπωσδήποτε έμοιαζε με συγγραφέα. Όχι με μπάτσο ή πυροσβέστη ή έστω καθηγητή πανεπιστημίου. Με συγγραφέα. Είδε ένα μέρος όπου περίπου εκατό άτομα κάθονταν σε πτυσσόμενες καρέκλες, μαντρωμένα ανάμεσα σε τοίχους από βιβλία, και ακόμα περισσότερα στους διαδρόμους πέρα από τα ράφια, και μια άλλη μεγάλη ομάδα που στεκόταν στο βάθος. Ναι: μεγάλο πλήθος.

Στάθηκε σεμνά δίπλα στο βήμα καθώς η διευθύντρια τον παρουσίαζε. Άκουσε τα λόγια, «παιδί του Μπρούκλιν...» και του φάνηκαν παράξενα. Δεν σκεφτόταν συχνά τον εαυτό του σαν κάτι τέτοιο, και σ' όλη τη χώρα όταν υπέγραφε τα βιβλία του το γεγονός σπανίως αναφερόταν. Ακόμα και το ίδιο το βιβλιοπωλείο ήταν σημάδι ενός διαφορετικού Μπρούκλιν. *Τίποτα δεν μένει το ίδιο. Όλα αλλάζουν.* Στο δικό του Μπρούκλιν δεν υπήρχαν βι-

βλιοπωλεία. Τα πρώτα βιβλία του τα έβρισκε στο υποκατάστημα της δημόσιας βιβλιοθήκης κοντά εκεί που έμενε ή στο κεντρικό τμήμα στην πλατεία Γκραντ Άρμι. Τις βροχερές μέρες του καλοκαιριού περνούσε ώρες ατελείωτες ανάμεσα στα ράφια τους. Όμως τα βιβλιοπωλεία – όπου μπορούσες να αγοράσεις ένα βιβλίο και να το έχεις δικό σου– ήταν στην οδό Περλ, κάτω από το υπέργειο τμήμα του μετρό, ή πέρα από το ποτάμι, στην Τέταρτη Λεωφόρο. Στο μυαλό του ξεπρόβαλε ξαφνικά το *Bomba the Jungle Boy at the Giant Cataract*. Το πρώτο βιβλίο που είχε τελειώσει ποτέ. Πόσων χρονών ήμουν; Έντεκα. Ναι. Έντεκα. Είχε κοστίσει πέντε σεντς στην οδό Περλ. Εκείνη τη χρονιά δεν έβλεπα άσχημα όνειρα.

Όσο η διευθύντρια τον παρουσίαζε, ο Κάρμοντι κοίταζε τα πρόσωπα, περιεργαζόταν μήπως έβρισκε εχθρότητα. Όμως και τα πρόσωπα ήταν διαφορετικά. Οι περισσότεροι εδώ ήταν τριαντάρηδες, λεπτοκαμωμένοι και σφιγμένοι, ή ήταν έτοιμοι να κριτικάρουν ή φορούσαν την ανταγωνιστική έκφραση του μαθητευόμενου συγγραφέα. Τέτοια πρόσωπα είχε δει σε χίλια άλλα βιβλιοπωλεία, παντού στην Αμερική. Καμιά δεκαριά αφροαμερικανοί ήταν σκορπισμένοι στις θέσεις, και κάποιοι λίγοι στέκονταν στο πλάι. Έβλεπε μερικούς κοιλαράδες που είχαν έξι ή επτά αντίτυπα του βιβλίου του ο καθένας: συλλέκτες που έψαχναν για αυτόγραφα για να τα πουλήσουν στο eBay ή στον ιστότοπο κάποιου φαν. Δεν έβλεπε τα παλιά πρόσωπα. Εκείνα τα πρόσωπα που τα σημάδευε ακόμα το Γκάλγουεϊ ή η Σικελία ή η Ουκρανία. Δεν έβλεπε τις βαριές, καχύποπτες εκφράσεις ανθρώπων σαν τον Σόνι Μαλρέιν.

Το καινούριο του μυθιστόρημα και πέντε παλαιότερα χαρτόδετα έργα του ήταν βαλμένα σε στοίβες σε ένα τραπέζι αριστερά από το βήμα, έτοιμα για υπογραφές, και ο Κάρμοντι χαλάρωσε λιγάκι. Σκέφτηκε: Απλώς πάλι υπογράφω βιβλία. Σκέφτηκε: Θα μπορούσα να είμαι στο Ντένβερ ή στο Χιούστον ή στο Μπέρκλεϊ.

Τελικά άρχισε να διαβάζει, βγάζοντας τα γυαλιά του γιατί ήταν μύωπας, εστιάζοντας στις λέξεις που ήταν τυπωμένες στις σελίδες. Τις δικές του λέξεις. Τις δικές του σελίδες. Διάβασε από το πρώτο κεφάλαιο, που ήταν πάντα φτιαγμένο έτσι ώστε να λειτουργεί σαν δόλωμα. Περιέγραψε τον ήρωά του να παρασύρεται στα μυστήρια ενός λαμπρού εστιατορίου του Μανχάταν από έναν παλιό φίλο από το κολέγιο, που ήταν ένας από τους ιδιοκτήτες του, και ταυτοχρόνως σήκωνε το βλέμμα στο κοινό, για να μην μοιάζει με καθηγητή. Η διευθύντρια είχε δίκιο: Ήταν ωραίος κόσμος. Άκουγε. Γελούσε με τα πνευματώδη σχόλια του ήρωα. Ο Κάρμοντι χάρηκε την ανταπόκριση. Χάρηκε και τα χειροκροτήματα όταν τελείωσε. Είχε κάνει τη δουλειά του, είχε ρίξει το δόλωμα. Η διευθύντρια εξήγησε ότι ο Κάρμοντι θα δεχόταν μερικές ερωτήσεις και ύστερα θα υπέγραφε βιβλία.

Ένωσε πάλι να σφίγγεται. Και σκέφτηκε: Γιατί έφυγα, πριν από τόσα χρόνια; Γιατί έκανα αυτό που έκανα στη Μόλι Μαλρέιν;

Για να δραπετεύσω, σκέφτηκε.

Να γιατί φεύγουν όλοι. Να γιατί οι γυναίκες φεύγουν από τους άντρες. Οι γυναίκες έφυγαν κι από μένα επίσης. Για να δραπετεύσουν.

Οι παρευρισκόμενοι σάλεψαν στις πτυσσόμενες κα-

ρέκλες, όμως ο Κάρμοντι έμεινε ακίνητος. Έφυγα επειδή ένιωσα ένα σκοινί να σφίγγει τη ζωή μου. Επειδή η Μόλι Μαλρέιν ήταν υπερβολικά καλή. Συνηθισμένη. Ασφαλής. Έφυγα επειδή δεν μου άφησε άλλη επιλογή. Είχε ένα σενάριο, ενώ εγώ όχι. Οι δυο τους θα αρραβωνιάζονταν και ο Κάρμοντι θα έπαιρνε το πτυχίο του και ίσως γινόταν δάσκαλος και θα παντρεύονταν και θα έκαναν παιδιά και θα μετακόμιζαν στο Λονγκ Άιλαντ ή στο Τζέρσεϊ και ύστερα – Έφυγα επειδή ήθελα κάτι άλλο. Ήθελα να είμαι ο Χέμινγουεϊ στην Παμπλόνα ή σε ένα καφέ στην Αριστερή Όχθη. Ήθελα να βγάλω πολλά λεφτά από τις ταινίες, όπως έκαναν ο Φόλκνερ και ο Ίρβιν Σο, και μετά να αράξω στην Ιταλία ή στη Νότια Γαλλία. Ήθελα ρίσκο. Δεν ήθελα ασφάλεια. Οπότε έφυγα. Άκαρδος, φοβισμένος, κα-θίκι.

Την πρώτη ερώτηση έκανε ένας μουσάτος σαραντάρης, ο τύπος που έγραφε φαρμακερές βιβλιοκριτικές που του εγγυούνταν τη μονιμότητα στη δουλειά του.

«Πιστεύετε ότι αν είχατε μείνει στο Μπρούκλιν», ρώτησε ο γενειοφόρος, «θα γινόσασταν καλύτερος συγγραφέας;»

Ο Κάρμοντι χαμογέλασε με την κεκαλυμμένη προσβολή, τον συγκαταβατικό τόνο.

«Πιθανότατα», απάντησε. «Όμως αυτά δεν τα ξέρει κανείς μετά βεβαιότητας. Ίσως να μην είχα γίνει καν συγγραφέας. Δεν υπάρχει κάτι στον αέρα ή στο νερό του Μπρούκλιν που να φτιάχνει συγγραφείς, αλλιώς θα είχαμε εδώ ένα εκατομμύριο συγγραφείς...»

Μια γυναίκα περίπου εικοσάρα σηκώθηκε όρθια.

«Γράψετε σε επεξεργαστή κειμένου, με το χέρι ή σε γραφομηχανή;»

Πάντα έτσι γινόταν παντού, και ο Κάρμοντι χαλάρωσε μέσα στη γνώριμη σκηνή. Σε λίγο θα τον ρωτούσαν πώς βρίσκεις ατζέντη και από πού του έρχονταν οι ιδέες και πώς προστατεύω τις ιδέες μου όταν υποβάλλω το κείμενο για έκδοση; Μπορείτε να διαβάσετε το μυθιστόρημά μου και να μου πείτε τι πάει στραβά; Οι ερωτήσεις έρχονταν κι αυτός απαντούσε όσο πιο ευγενικά μπορούσε. Τέτοιους ανθρώπους προσέλκυε, και ήξερε γιατί: Ήταν πετυχημένος, και υπήρχαν χιλιάδες επίδοξοι συγγραφείς που νόμιζαν ότι υπάρχουν μυστικές διαδικασίες, κρυφά κλειδιά, ειδικοί κωδικοί που άνοιγαν τις πόρτες στις απόκρημνες κορυφές των μπεστ σέλερ. Προσπάθησε να τους πει ότι, όπως και η ζωή, ήταν ένα λαχείο. Οι περισσότεροι δεν τον πίστεψαν.

Ύστερα η διευθύντρια πήγε στο μικρόφωνο και χαμογέλασε και είπε ότι ο κ. Κάρμοντι τώρα θα υπέγραφε βιβλία. «Λόγω της μεγάλης προσέλευσης», είπε η διευθύντρια, «ο κ. Κάρμοντι δεν θα μπορέσει να γράψει προσωπική αφιέρωση σε κάθε βιβλίο. Αλλιώς πολλοί θα έπρεπε να περιμένετε αρκετά». Ο Κάρμοντι τους ευχαρίστησε όλους που είχαν έρθει μια νύχτα τόσο παγερή και του απάντησαν με θερμά, ηχηρά χειροκροτήματα. Κάθισε στο τραπέζι και ήπια μια γουλιά νερό Πόλαντ Σπρινγκ από το μπουκάλι.

Υπόγραψε τα πρώτα τρία βιβλία στην προμετωπίδα, και ύστερα μια γυναίκα ονόματι Πέγκι Γουίλιαμς χαμογέλασε και είπε, «Μήπως μπορείτε να κάνετε μια εξαίρεση; Δεν ήμασταν μαζί στο σχολείο, αλλά πήγαμε στο

ίδιο σχολείο με είκοσι χρόνια διαφορά. Μήπως μπορείτε να το αναφέρετε;»

Το έκανε, και η ουρά καθυστέρησε. Κάποιος ήθελε από τον Κάρμοντι να γράψει για τους Ντότζερς. Ένας άλλος, για το Κόνεϊ Άιλαντ. Ένας άντρας ήθελε να γράψει για το στίκμπολ, το μπείζμπολ με αυτοσχέδια σύνεργα που έπαιζαν τα παιδιά στον δρόμο, παρ' όλο που ήταν πολύ νέος για να έχει παίξει ποτέ αυτό το καλοκαιρινό παιχνίδι. «Είναι για τον πατέρα μου», εξήγησε. Οι άνθρωποι αυτοί έτρεφαν στοργή για το μέρος, τη γειτονιά, που τώρα ήταν η δική τους γειτονιά. Αλλά ο Κάρμοντι άρχισε να αισθάνεται κάτι άλλο στην αίθουσα, κάτι που δεν μπορούσε να δει.

«Περνιέσαι για σπουδαίος», είπε μια πενηντάρα κυρία. Είχε πατικώσει με ρουζ τα χλωμά μάγουλά της. «Μια ώρα περιμένω στην ουρά».

«Συγγνώμη», της είπε αυτός, και προσπάθησε να το γυρίσει στο αστέιο. «Είναι χειρότερα από το υπουργείο Συγκοινωνιών».

Εκείνη δεν γέλασε.

«Μπορείς απλώς να υπογράφεις τα βιβλία», του είπε. «Άσε την ιδιαίτερη μεταχείριση».

«Αυτό θέλουν μερικοί», είπε αυτός. «Την ιδιαίτερη μεταχείριση».

«Κι εσύ τους την προσφέρεις! Έλα τώρα».

Υπόγραψε το όνομά του στη σελίδα του τίτλου και της το έδωσε, ενώ χαμογελούσε ακόμα.

«Στάσου μια στιγμή», του είπε, κρατώντας το βιβλίο μπροστά του σαν προσκλητήριο. «Τόση ώρα περίμενα. Βάλε, “Για την Τζέρι, που περίμενε μια ώρα στην ουρά”».

Τότε η γυναίκα γέλασε, και ο Κάρμοντι έκανε αυτό που του είχε ζητήσει. Οι επόμενοι τρεις ήθελαν απλώς υπογραφές, και οι δύο ήθελαν μόνο «Καλά Χριστούγεννα», και μετά ήρθε ένας συλλέκτης και ο Κάρμοντι υπόγραψε έξι πρώτες εκδόσεις. Τώρα ήταν κουρασμένος, το μυαλό του ήταν γεμάτο από εικόνες της Μόλι Μαλρέϊν και το πρόσωπο του Σόνι και τα τραύματα που είχε προκαλέσει πριν από τόσον πολύ καιρό. Όλα αυτά ήταν κάπου εκεί έξω. Και η ουρά έφτανε μακριά από το τραπέζι, κατέληγε σε ένα πλήθος που για τον Κάρμοντι που δεν φορούσε τα γυαλιά ήταν μια πολύχρωμη θολούρα, σαν βιβλιοθήκη.

Η γυναίκα ήρθε από τον διπλανό διάδρομο, προχώρησε στο μπροστά μέρος της ουράς με έναν τρόπο σαν να είχε το μυαλό της αλλού. Ο Κάρμοντι την είδε να ψιθυρίζει σε κάποιον στην ουρά, έναν νεαρό ο οποίος της έκανε χώρο με το σέβας που επιφυλάσσεται για τους ηλικιωμένους. Δεν φορούσε καπέλο και τα άσπρα μαλλιά της ήταν κομμένα με κοριτσίστικες αφέλεις στο συνοφρυωμένο μέτωπό της. Φορούσε κοντό παλτό με επένδυση από υαλοβάμβακα, μαύρη φούστα, μαύρες κάλτσες, παπούτσια που έμοιαζαν ανδρικά. Το παλτό ήταν ανοιχτό και έδειχνε ένα σκούρο βυσσινί πουλόβερ. Τα μάτια της ήταν ξεθωριασμένα.

Θεούλη μου.

Ήταν σε δυο μέτρα απόσταση, πίσω από δύο νεαρούς και έναν συλλέκτη. Από τον ώμο της κρεμόταν μια τριμμένη δερμάτινη τσάντα. Μια τσάντα τόσο παλιά που ο Κάρμοντι θυμόταν που την είχε αγοράσει από ένα μαγαζί

στο Βίλατζ, δίπλα στο Βιβλιοπωλείο της Ογδόης Οδού. Την θυμόταν από τότε που ήταν ακόμα καινούρια, όπως και ο ίδιος.

Κοίταξε πέρα από τους άλλους και είδε ότι η γυναίκα δεν τον κοίταζε. Το βλέμμα της στρεφόταν στα ράφια με τα βιβλία, στο ταβάνι, στο πάτωμα. Το πρόσωπό της είχε μια ασπρίλα σαν να έμενε καιρό μέσα στο σπίτι. Το χρώμα των φαντασμάτων. Ο Κάρμοντι υπόγραψε ένα βιβλίο, και ύστερα άλλο ένα. Και η κοπέλα που κάποτε είχε αγαπήσει τον πλησίασε, η γλυκιά όμορφη κοπέλα που δεν του είχε ζητήσει τίποτα παρά μόνο να της ανταποδώσει την αγάπη της. Και τότε ένωσε ένα σφοδρό κύμα λύπης. Για εκείνη. Για τον εαυτό του. Για το χαμένο παιδί τους. Ένωσε ότι σε λίγο θα κυλούσαν δάκρυα από όλους τους πόρους του κορμιού του. Άκουσε τον ψίθυρο κάποιου που ούρλιαζε. Τα βιβλία μπροστά του τώρα ήταν ασήμαντα σαν τούβλα.

Και μετά βρέθηκε μπροστά του. Και ο Κάρμοντι σηκώθηκε αργά και έσκυψε μπροστά για να την αγκαλιάσει πάνω από το τραπέζι.

«Αχ, Μόλι», ψιθύρισε. «Αχ, Μόλι. Λυπάμαι τόσο, μα τόσο πολύ».

Τότε εκείνη χαμογέλασε, και οι ρυτίδες γύρω από το στόμα της φάνηκαν να χάνονται, και για μια στιγμή ο Κάρμοντι φαντάστηκε ότι την έπαιρνε μαζί του, ότι την θεράπευε στον ήλιο της Καλιφόρνιας, ότι της το ξεπλήρωνε, γράφοντας ένα καινούριο τέλος. Ξαναγράφοντας τη ζωή του. Πήγε να κάνει το γύρο του τραπεζιού.

«Μόλι», είπε. «Μόλι, αγάπη μου».

Τότε το χέρι της χώθηκε στη δερμάτινη τσάντα και ο

Κάρμοντι κατάλαβε τι είχε μέσα. Που το είχε κληρονομήσει από τον πατέρα της. Ένα σουβενίρ από τα παλιά.

Ναι, σκέφτηκε. Λύτρωσέ με, Μόλι. Ναι. Φέρε μου το δώρο σου με την επένδυση νικελίου. Κάνε το.

Το χέρι της βγήκε από την τσάντα, κρατώντας αυτό που περίμενε ο Κάρμοντι.